

Asia: VN/23654/2021/

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle arkistointilaksi ja laiksi julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Vakuutusosikeus kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esityksestä eduskunnalle arkistolain ja laiksi julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain muuttamisesta. Vakuutusosikeus viittaa lausunnossaan Tuomioistuinviraston lausunnossaan esittämiin seikkoihin ja toteaa, että digitaalisen arkistoinnin edistäminen ja digitaalisen tiedonhallinnan muutosten huomioiden arkistoinnissa on kannatettavaa.

Vakuutusosikeus korostaa kuitenkin, että niin arkistotoimen kuin tiedonhallintalain asettamat vaatimukset ovat samansisältöiset kaikille arkistotoimijoille ja tiedonhallintayksiköille niiden koosta tai resursseista riippumatta. Pienellä arkistotoimijalla ei välttämättä ole käytettävissä vastaavia resursseja arkistotoimeen kuin suuremmissa yksiköissä, eikä myöskään tarvittavaa osaamista. Huomioon on otettava myös se, että vaikka tuomioistuin onkin määritelmän mukaan oma arkistotoimijansa ja siten vastuussa arkistotoimeen kuuluvista tehtävistä, useiden arkistotoimen vaatimusten toteuttaminen on riippuvainen niistä tahoista, jotka päättävät tuomioistuinlaitoksen strategisista linjauksista, käytettävissä olevista tietojärjestelmistä ja muista työvälineistä, eikä tuomioistuin juurikaan voi niihin vaikuttaa. Mahdollisuudet toteuttaa vaatimusten mukaista arkistointia ja arkistotoimea voivat näin ollen olla hyvinkin erilaiset eri tiedonhallintayksiköissä.

Edelleen vakuutusosikeus tuo esiin, että sen toiminnassa sovelletaan oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa annettua lakia ja oikeudenkäyntimateriaalissa on poikkeuksetta sellaisia asiakirjoja, jotka sisältävät mainitun lain mukaan salassa pidettäviä tietoja. Vakuutusosikeudessa käsitellään paljon asioita, joissa on esimerkiksi yksittäisen henkilön terveydentilaan tai taloudelliseen tilaan liittyviä tietoja, jotka ovat lainsäädännön mukaan salassa pidettäviä. Vakuutusosikeus korostaa, että salassa pidon tulee toteutua myös silloin, kun aineistoa siirretään kansalliseen arkistotietovarantoon sekä kun aineistoa säilytetään kansallisessa arkistotietovarannossa tai kun

siitä luovutetaan tietoja kansallisesta arkistotietovarannosta. Esityksen perusteluissa todetaan, että arkistolaissa säädetyssä järjestyksessä arkistoon siirretystä, salassa pidettäväksi säädetyistä viranomaisen asiakirjasta saa antaa tietoa tutkimusta tai muuta hyväksyttävää tarkoitusta varten, jollei asiakirjan siirtänyt viranomainen ole toisin määrännyt. Tällaisen määräyksen antaminen tulisi olla mahdollisimman yksinkertaista ja ottaen huomioon sen, että vakuutusosoikeudessa käsiteltävät oikeudenkäyntiasiat sisältävät poikkeuksetta salassa pidettävää aineistoa, tulisi määräys voida antaa asiakohteisesti eikä esimerkiksi siten, että jokaisen asiakirjan kohdalla määräys annetaan erikseen.

Lopuksi vakuutusosoikeus toteaa, että asiakirjojen siirtokuntoon laittamisesta ja digitoinnista sekä kansalliseen arkistotietovarantoon siirtämisestä syntyy huomattavia kustannuksia, joita ei kyetä kattamaan nykyisillä resursseilla.

Kivari Tuula
Vakuutusosoikeus